

Hea klient!

Kas Jõudluskontrolli Keskus on monopoolne ettevõtte või mitte? Sellele küsimusele vastates võib pikalt keerutada ja lõplik vastus sõltub paljuski vastaja isiklikust arvamusest ja sõnaosavusest. Tõsi on aga see, et Jõudluskontrolli Keskusele on Eestis tegutsevad aretusorganisatsioonid olnud eelkõige koostööpartnerid. Minus tekkis segadus, kui lugesin ajakirjast „Tõuloomakasvatus 2/2006“, et Jõudluskontrolli Keskus tekitab sigade aretuses sektorisisest konkurentsi. Olen ikka arvanud, et aretus ja jõudluskontroll on omavahel nii seotud, et üks ei saa teiseta. Sellest tulenevalt olen aretajates näinud konkurentide asemel koostööpartnereid, mistõttu tekitas see jutt konkurentsist minus suuri vastuolusid ja isegi pisut pahameelt.

Õnneks oli ka minul koos paljude aretajatega võimalus osaleda Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu (ETKÜ) poolt korraldatud Euroopa Holsteini ja Punasekirju Holsteini Konföderatsiooni liikmesorganisatsioonide juhtidele mõeldud seminaril, mis oli igati hästi korraldatud. Pärast seminari jõudsin kolleegidega arutades ühisele arusaamisele: „ETKÜ seadis lati kõrgele järgmiste seminaride korraldajatele.“

Jõudluskontrolli Keskus ei ole ETKÜs näinud konkurenti, vaid koostööpartnerit, kes sunnib meid ikka ja jälle rohkem pingutama. Ausalt öeldes oleme Jõudluskontrolli Keskuses ennast aretusorganisatsioonidega võrrelnud ja üritanud vähemalt samaväärsed või mõnes osas ka pisut paremad olla.

Kaivo Ilves
Jõudluskontrolli Keskuse direktor

Uudised**Lihaveisekasvatatajate Vissuke**

Jõudluskontrolli Keskusel on koostöös Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu ja Eesti Lihaveisekasvatavate Seltsiga valmimas internetirakendus, mis võimaldab lihaveisekasvatatajatel igal ajal sündmusi registreerida ja saada ülevaadet karja olukorrast. Aretajate huvides võimaldab süsteem lisaks farmi majandamisele ka kõigi kasutajate andmete õigeaegset koondamist kesksesse andmebaasi. Lihaveisekasvatatajale annab uus süsteem võimaluse igal ajal ja igas internetiga varustatud arvutis näha ning täiendada oma karja andmeid keskses (Jõudluskontrolli Keskuse) andmebaasis.

Andmevahetus pihuarvutiga

Jõudluskontrolli Keskus arendab Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu klassifitseerijate töö lihtsustamiseks mõeldud tarkvara, mis võimaldab loomade lineaarse hindamise tulemused sisestada hindamise käigus pihuarvutisse ja sealt hiljem andmebaasi eksportida. Arendustöö tulemusena peaks andmete edastamine olema kiirem, täpsem ja mugavam. Lisaks loodab Jõudluskontrolli Keskus saada kogemuse, kui võrd on analoogset lahendust võimalik tulevikus laiemalt kasutada.

Seminar “Tarkusi seakasvatatajale”

9. – 10. novembril 2006 korraldab Jõudluskontrolli Keskus Pärnus Strand hotellis seminari seakasvatatajatele. Sigade käitumist ja heaolu, emiste võõrutusjärgset kurnatust, põrsaste kõhulahtisuse põhjuseid, sealiha kvaliteeti, lihakehade hindamist ja muid teemasid käsitlevad teadlased Eesti Maaülikoolist ja Eesti Tõusigade Aretusühistust. Seminarist osavõtt on tasuline ning vajalik on eelnev registreerimine.

Muudatused loomakaitse- seaduses

Alates 1. jaanuarist 2007 hakkavad kehtima muudatused loomakaitse- seaduses. Muudatuste kohaselt ei kohaldata loomakaitse seaduses vedamise kohta sätestatud nõudeid üksiku looma vedamise või looma mitteärilisel eesmärgil vedamise korral juhul, kui loomaga on kaasas loomapidaja, kes vedamise ajal tagab looma tervise ja heaolu. Nimetatud erandid annavad loomapidajale võimaluse lihtsustada looma veoga seotud igapäevatoiminguid. Vedamine toimub mitteärilisel eesmärgil, kui vedamise eesmärk ei ole saada majanduslikku kasu. Ärilisel eesmärgil vedamisega on tegemist juhul, kui looma veetakse eesmärgiga teda müüa või vahetada või loomast muul viisil tulu saada.

Muudatuste kohaselt tuleb üle 8 tunni kestva veo puhul teekonnaplaan koostada ja kohalikule järelevalveasutusele esitada vaid kabjaliste, veiste, lammaste, kitsede ja sigade vedamisel.

5. jaanuarist 2007 hakkavad Euroopa Liidu territooriumil kehtima uued nõuded loomade veole, mida teostatakse ärilisel eesmärgil. Tulenevalt Euroopa Nõukogu määrusest nr 1/2005 rakenduvad lisakohustused ja nõuded vedajatele ja veoga kokku puutuvatele isikutele. Täpsem informatsioon Veterinaar- ja Toiduameti koduleheküljel: www.vet.agri.ee.

Lüpsirobot Eestis

Septembrist on Eestis töötamas esimene lüpsirobot. Kuna lüpsiroboti puhul ei ole kontroll-lüpsid ajaliselts korrapäraselt, siis on toodangute arvutamine tavapärasest meetoditest erinev. Õnneks on toodangute arvutamiseks olemas meetodid ka lüpsiroboteid kasutatavatele karjadele ning koostöös teiste maade jõudluskontrolli organisatsioonidega on Jõudluskontrolli Keskus juurutamas Eesti jaoks sobivat meetodit.

Emiste emaomaduste geneetilised parameetrid ja nende mõju viljakusele

Selekteerides emiseid järjest suuremate pesakondade ootuses, muutuvad ka emaomadustele esitatavad nõudmised. Emis peab olema võimeline üles kasvatama suuri pesakondi. Emaomaduste mõõtmine ja kogumine on keeruline ning selleks puudub tänaseni ühtne süsteem. Samal ajal on põrsaste suremus probleemiks kõikides pidamissüsteemides, seda isegi vabapidamislautades.

Jurmalas Balti riikide 12. tõuaretuse ja geneetika konverentsil esitas Saksa teadlane Barbara Hellebrügge emiste emaomaduste ning viljakustunnuste uurimuse tulemused.

Katse viidi läbi landrassi tõugu emistega 2004. aasta jooksul. Aretusfarmis registreeriti 1538 emise pesakonna andmed, kellel oli 82 esivanema andmed. Emiseid peeti koos põrsastega poegimissulgudes mõõtudega 2,74 x 1,75 m. 13 971 põrsast kaaluti ja märgistati 24 tunni jooksul pärast sündi. 21 päeva vanuselt kaaluti põrsad taas ning tehti märkmeid nende seisundi kohta. Registreeriti tulemused.

Emaomadusi hinnati kolme erineva käitumistesti abil, kus mõõdeti emise reaktsiooni

1. pesakonna eraldamisele 24. tunnil, 10. päeval ja 20. päeval pärast poegimist;

2. põrsaste hädakisale;

3. tundmatule helile ehk muusikale.

Reaktsiooni hinnati skaalal ühest viieni.

Tulemused

Katses osalenud emiste keskmise näitajana sündis pesakonnas 10,4 elusat ja 0,8 surnud põrsast. Põrsa keskmine sünnimass oli 1,55 kg ning 21. päevaselt 6,3 kg. Hukkunud põrsastest 31,3% hukkus esimesel päeval, 68% esimesel kolmel päeval ja 82% esimese elunädala jooksul.

Tabel 1. Taastootmistunnuste päritavuskoeffitsiendid ja omavahelised korrelatsioonid

Tunnus	Elusalt sündinud põrsaid	Surnult sündinud põrsaid	Sündinud põrsaid kokku	Sünnikaal	Kaal 21. päeva vanuselt
Elusalt sündinud põrsaid	0,10	0,36	0,98	-0,85	-0,85
Surnult sündinud põrsaid		0,05	0,05	-0,51	-0,49
Sündinud põrsaid kokku			0,09	-0,88	-0,85
Sünnikaal				0,36	0,48
Kaal 21. päeva vanuselt					0,30

diagonaalil tunnuste päritavus h^2 , ülal geneetilised korrelatsioonid r_g

Põrsaste individuaalne mass sünnil ning võõrutamisel oli kõrge päritavusega, vastavalt 0,36 ja 0,30. Lähtudes tunnuste kõrgest päritavusest, tasuks ka Eesti seakasvatajatel edasise aretuse huvides hakata põrsaid individuaalset kaaluma sünnil ning 21. päeva vanuselt.

Käitumistunnuste päritavus oli vahemikus 0,09 kuni 0,14 ning korduvus oli 21 – 35%. Emiste reaktsioon tundmatule helile oli kõige suurema korduvusega ehk 35% juhtudest reageerisid

emised samal moel. Emiste käitumistunnused on keskmiselt päritavad ja neid on võimalik muuta soovitud suunas.

Eraldustesti ja hädakisa testi vaheline korrelatsioon peaaegu puudus, mis tähendab, et need tunnused on geneetiliselt erinevalt määratletud.

Muusikatesti ning eraldustesti tulemused olid kõrge korrelatsiooniga. Tugevama reaktsiooniga emistel oli vähem elusalt sündinud poegi ning väiksemad pesakonnad. Mõju põrsaste sünnikaalule puudus. Tugevama reaktsiooniga emiste põrsad olid võõrutamisel raskemad. Emise reaktsioon põrsa hädakisale ja emise viljakuse vaheline geneetiline korrelatsioon oli madal. Saadud tulemustest järeldasid sakslased, et emaomaduste parandamine on tootmistingimustes võimalik, kui käitumist hinnata standardsete testide alusel. Seejuures tuleb arvestada, et erinevad käitumistestid peegeldavad erinevaid käitumismustreid. Esineja tuletas meelde Röhe ja Kennedi (1995) seisukohta, et sündinud põrsaste koguarvu suurendamine iseseisva aretuseesmärgina pole otstarbekas, sest suurendades sündinud põrsaste arvu, suurendame surnultsündide esinemise sagedust.

Katse tulemusi analüüsides võib teha järelduse, et viljakuse geneetilise hindamise meetodikat Eestis on võimalik täiustada. Selleks tuleks hakata põrsaid individuaalselt kaaluma ja neid andmeid koguma. Individuaalse kaalumise andmeid saaks tulevikus kasutada emiste viljakuse geneetilise hindamise meetodika muutmisel.

Kas ka Eesti seaaretajad peavad vajalikuks viljakuse geneetilise hindamise meetodika muutmist ja on ise valmis põrsaste individuaalseks kaalumiseks?

Liia Taaler

Biomeetria sektori peaspetsialist

Jõudlusandmete kogujate koolitusest ja tunnistuste uuendamisest

Põllumajandusloomade aretust, jõudluskontrolli, tõuraamatu või aretusregistri pidamist, jõudluskontrolli läbiviimist ja geneetilise väärtuse hindamist reguleeritakse Eestis põllumajandusloomade aretuse seadusega. Aretus antud seaduse tähenduses on tegevus põllumajanduslooma jõudlusvõime ja geneetilise väärtuse sihipäraseks suurendamiseks ning tema majanduslikult kasulike omaduste säilitamiseks või täiustamiseks. Aretusega tegelev isik on eelpool loetletud aretusvaldkondades tegutsev isik.

Kuidas puudutab nimetatud seadus loomapidajat? Loomapidajaks nimetatakse isikut, kellele aretusloom kuulub või kes tegeleb aretuslooma pidamisega rendi- või muu selletaolise suhte alusel loomaomanikuga. Järgnevaga annan lühikese ülevaate sellest, millised on loomapidaja kohustused ja milliseid karistusi võib loomapidajale määrata põllumajandusloomade aretuse seaduse alusel.

Loomapidajat nimetatakse jõudlusandmete kogujaks. Põllumajanduslooma jõudlusandmeid võib koguda, registreerida ja edastada neid jõudluskontrolli läbiviijale isik, kes on läbinud jõudlusandmete kogumise koolituse ja talle on väljastatud jõudlusandmete koguja tunnistus. Jõudlusandmete koguja võib olla ka loomapidaja poolt volitatud isik, kellega on loomaomanik sõlminud sellekohase lepingu.

Jõudlusandmete kogujatele korraldab koolituse ja väljastab tunnistuse jõudluskontrolli läbiviija (Jõudluskontrolli Keskus).

Esimene sellealane koolitus toimus 2003. aastal ja enamus koolitusel väljastatud tunnistustest aegub käesoleva aasta detsembris.

Ka kunstliku seemendamisega tegelev isik ehk seemendaja peab omama vastavat tunnistust. Seemendusosalase koolituse korraldab ja vastava tunnistuse väljastab aretusühing (ETSAÜ). Loomapidaja, kellel on vastav tunnistus, võib seemendada üksnes oma karjas olevaid loomi. Sellekohane mäрге ja tunnistuse kehtivusaeg peab olema kantud ka tunnistusele.

Miks on oluline seda kõike teada ja miks on vaja jälgida tunnistuse kehtivusaega? Sellepärast, et põllumajandusloomade aretuse seaduse alusel võib isikutele, kellel tunnistus puudub või on aegunud, määrata karistuse, sealhulgas ka rahatrahvi.

Riiklikku järelevalvet teostab Veterinaar- ja Toiduamet (VTA) järelevalveametnike kaudu. Järelevalvetoiming tehakse üldjuhul sellest aretusega tegelevale isikule, seemendajale või loomapidajale ette teatamata. Õigusrikkumise avastamise korral teeb järelevalveametnik ettekirjutuse, milles määrab ettekirjutuse täitmise tähtaja.

Rahatrahviga võib VTA järelevalveametnik loomapidajat või juriidilist isikut karistada järgmistel juhtudel:

1. Tunnustamata isikuna tegutsemise eest võib karistada kuni 300 trahviühiku ehk 18 000 krooni suuruse rahatrahviga. Juriidilist isikut võib karistada sama õigusrikkumise eest kuni 50 000 kroonise rahatrahviga.

2. Ebaõigete aretusandmete väljastamise eest karistatakse kuni 200 trahviühiku ehk 12 000 krooni suuruse rahatrahviga, juriidilist isikut kuni 30 000 kroonise rahatrahviga.

3. Põllumajanduslooma identifitseerimise ja selle üle arvestuse pidamise nõuete rikkumise eest võib karistada kuni 100 trahviühiku ehk 6000 krooni suuruse rahatrahviga, juriidilist isikut kuni 15 000 kroonise rahatrahviga. Põllumajandusloomade aretuse seaduse järgi kontrollitakse selliste loomade märgistamist, keda soovitakse kanda tõuraamatusse või aretusregistrisse.

4. Aretusühingule või jõudluskontrolli läbiviijale aretuslaste andmete tähtjaks esitamata jätmise eest võib karistada kuni 200 trahviühiku ehk 12 000 krooni suuruse rahatrahviga, juriidilist isikut kuni 30 000 kroonise rahatrahviga.

5. Seemendaja tunnistuseta tegutsemise eest ja seemenduslaste dokumentide täitmise nõuete rikkumise eest võib karistada kuni 200 trahviühiku ehk 12 000 krooni suuruse rahatrahviga, juriidilist isikut kuni 30 000 kroonise rahatrahviga.

Jõudluskontrolli Keskus ja Eesti Tõusigade Aretusühistu teevad kõik, et tunnistuste aegumistähtaegu meelde tuletades teid rahatrahvide eest kaitsta. Seemendajate koolitused toimuvad kaks korda aastas, kevadel ja sügisel. Jõudlusandmete kogujate järjekordsed koolitused toimuvad selle aasta novembris. Koolitusaegadest informeeritakse teid kindlasti eelnevalt.

Külli Kersten

*Sigade ja muude loomade
jõudluskontrolli sektori juhataja*

Meeldetuletus Possu kasutajatele

Sigade jõudlusandmete kogumise programm Possu on pidevalt täiendatav, mistõttu on ka selgitamist vajavaid küsimusi. Järgnevalt mõnest uuendustega seotud probleemist jõudlusandmete kogumisel.

Tõuloomade ostmine ja müümine. Arvestades kultide ja emiste liikumist ühest karjast teise, on välja töötatud sea põlvnemisandmete elektroonilise edastamise süsteem. See on vajalik selleks,

et teisest farmist ostetud siga saaks kaasa Jõudluskontrolli Keskuse (JKK) andmebaasi seoste alusel kontrollitud põlvnemise, testimise ja aretusväärtuste informatsiooni, mis hoiaks kokku andmete sisestamisele kuluvat aega ning välistaks sisestamisel tekkivaid vigu. Süsteemi tõrgeteta toimimiseks on vajalik looma müüja ja ostja tegevuste kindel järjekord. Esimese tegevusena peab looma müüja sisestama oma Possusse sea müümise kuupäeva ja ostja ning seejärel saatma sündmused JKKsse. Kui see on tehtud, peab looma ostja importima oma Possusse JKK info. Sellega saadaksegi uue looma andmed, lisada jääb vaid looma kasutamise eesmärk.

Farmid, kes kasutavad Possu programmi, ei tohi käsitsi sisestada ostetud sea põlvnemisandmeid. Seda tuleb teha elektrooniliselt. Ostetud sea andmete käsitsi sisestamine võib tekitada programmi töös tõrkeid (nt ei saa Possusse laadida JKK info). Farmid, kes müüvad tõusigu, peaksid arvestama sellega, et sea uus omanik soovib siga kiiresti tootmises kasutama hakata ja tal on andmeid vaja. Andmevahetus JKK andmebaasiga peab toimuma võimalikult kiiresti pärast loomade liikumist ühest farmist teise. Oluline on jälgida ka sündmuste toimumise kronoloogilist järjekorda.

Karjatestile hinnangu andmine. Jätkuvalt on probleemiks karjatestile hinnangu andmine – seda ei tehta. Seetõttu on osa aretusväärtuste võrdlevanalüüside trükiseid lihtsalt tühjad. **Karjatestile peab andma hinnangu pärast JKK info importimist Possusse menüüpunktis *Karjatestid*, vajutades nuppu *Arvuta*. Hinnang tuleb anda igale tootele eraldi.**

Vigadest ja nende parandamisest. Possu programmi kasutusele võtmisega on arendatud ka andmebaasi funktsioone ja tugevdatud kontrolli andmete õigsuse üle. Kui jõudlusandmeid koguti db-Planeriga, sai vigade kohta tagasisidet ainult andmebaasis tekkinud ebatäpsuste kohta. Nüüd saab andmetes avastatud ebatäpsuste kohta informatsiooni mitmest kohast.

Possus avastatud vigu näeb programmi menüüpunktist *Andmehaldus* → *Andmetes leitud vigade nimekiri*. Vigadega tasuks tegeleda pärast igat JKK info importimist Possusse. Enne vigade nimekirja avamist on vaja andmehaldusest valida *Käivita andmetest vigade otsimine*. Vigade nimekirja on Possus võimalik koostada *Aktiivsete / viimasel perioodil aktiivsete loomade või kogu andmestiku kohta*. Ideaalne oleks, kui suudaksite parandada kõik vead, mis on tekkinud alates Possule üleminekust.

JKK andmebaasi kandmisel avastatud vead tulevad ilmsiks farmist saadetud andmete kontrollimisel, töötlemisel ja andmebaasi kandmisel. Protseduuri käigus võrreldakse uusi andmeid baasis olemasoleva informatsiooniga. Kui andmetes esineb vastuolusid, siis edastatakse see informatsioon teile telefonitsi või kirjaga. Oluline on, et need vead parandatakse farmi Possus. Vigaseid andmeid ei kanta andmebaasi.

JKK andmebaasis avastatud vead on seakasvatajale nähtavaks tehtud JKK koduleheküljel *Päringud* → *Kontrolli ebatäpsusi andmetes*. Enamasti on need vanemad vead, mis on vaja algdokumendi järgi ära parandada. Ka väljaläinud looma andmeid on oluline parandada.

Teadmiseks! Kui te parandate sea registrinumbriga komponenti (sünniaega või sünnikohta), siis teatage sellest ka JKKsse, sest sellelaadiline parandus tuleb JKK andmebaasis teha eraldi igal konkreetsel juhul. Vigade parandamisega JKKs tegeleb Vaike Konga (tel. 738 7751, e-post vaike.konga@jkkkeskus.ee).

Soovitame tihedat andmevahetust JKKga, sest paljud ebatäpsused andmetes kõrvaldatakse just JKK info importimisega Possu programmi.

Külli Kersten

Suurima 305-päevase laktatsiooni toodanguga lehmad 2006. aasta III kvartalis

Tööjuubelid

04.10.2006 Helle Koka – 30
08.10.2006 Irina Niinepuu – 15
02.12.2006 Evi Prins – 10
16.12.2006 Mae Uri – 25

Eesti punane

Lehma nr	Nimi	Omanik	Lakt. nr	Piima kg	Rasva kg	Rasva %	Valku kg	Valgu %
1327649	Silla	Põlva Agro OÜ	3	13543	480.7	3.55	439.4	3.24
2276618		Tartu Agro AS	2	13390	546.7	4.08	452.5	3.38
542619	Riisa	Põlva Agro OÜ	5	13363	492.0	3.68	444.3	3.32

Eesti holstein

1207316	Viira	Põlva Agro OÜ	3	16438	548.6	3.34	529.2	3.22
1206616	Linnu	Põlva Agro OÜ	3	16369	660.0	4.03	541.0	3.31
549612	Ralli	Põlva Agro OÜ	5	16299	578.2	3.55	485.1	2.98

Eesti maakari

2679846	Lusy	Salme POÜ	2	8020	303.4	3.78	245.4	3.06
1611366	Naaskel	Erman Ülle	4	7884	300.1	3.81	271.5	3.44
281592	Tulla-Kari	TÜ Mereranna PÜ	6	7825	350.2	4.48	267.6	3.42

www.jkkeskus.ee
keskus@jkkeskus.ee

Jõudluskontrolli Keskus
Estonian Animal Recording Centre

Kreutzwaldi 48A, Tartu 50094
Tel 738 7700
Faks 738 7702

Erinevate tõugude populaarseimad kuldid vahemikus 01.01.2006 – 01.09.2006

Kuldi nimi	Registri number	Tõug	Seemenduste arv	Farmide arv
Baltus	1212-105-04	L	557	27
Andante	703-674-04	L	392	27
Klokker	223-758-04	Y	369	26
Admiral	223-759-04	Y	353	24
Micro	223-829-04	P	472	22
Magnet	223-1008-05	P	450	22
Geraldo	223-971-04	HxP	386	20
Gregori	223-972-05	HxP	372	23
Bim	703-290-03	DxL	308	20
Qyram	703-188-05	DxL	297	16

Piimaveiste ja kitsede jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7738
Sigade jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7765
Kõrvamärkide müük	738 7762
Järvamaa klienditeenindaja	738 7751
Harju-, Hiiu-, Ida-Viru-, Jõgeva-, Valga-, Võrumaa klienditeenindaja	738 7752
Lääne-, Põlva-, Rapla-, Tartu- ja Viljandimaa klienditeenindaja	738 7753
Lääne-Viru, Pärnu-, Saaremaa klienditeenindaja	738 7754
Põlvnemisandmed (veised)	738 7756
Geneetiline hindamine (veised)	738 7731
Geneetiline hindamine (sead)	738 7746
Raamatupidamine	738 7700

Holsteini tõu Viss 2006

18. augustil toimus Luigel eesti holsteini tõu Viss 2006, kus osales 19 loomaomanikku 69 loomaga. Tiitli pälvis AS Tartu Agro lehm Juuni. JKK autasustas ka sel aastal esmaspoeginud grupi võitjate omanikke. Esmaspoeginud grupi auhinnalised kohad pälvisid: I koha AS Tartu Agro lehm Freia, II koha AS Tartu Agro lehm Piisa ja III koha Aravete Agro OÜ lehm Pupi.

Muhedat

Kaks matkajat jõuavad karjamaale, kus satuvad silmitsi tigea pulliga.

“Küll on hea, et ma täna endale jooksukingad jalga panin,” arutleb üks matkajatest.

“Mis vahet seal on, pull on sinust ju ikka kiirem,” vastab teine.

“Seda küll, aga nii olen ma vähemalt sinust kiirem.”

Labor

Kreutzwaldi 46, 50094 Tartu	
Tel.	738 7726
Faks	738 7724
Piimameetrite testimine	738 7722
Piimaproovide vastuvõtt	738 7721
Piimaringid	738 7726

Maakondade zootehnikud

Harjumaa	Maire Põhjälä	Västriku 2b, Tallinn	tel 655 7250	qsm 516 7886	K 9.00-16.00
Hiiumaa	Ly Kogermann	Mäe 2, Käina	tel 463 1147	qsm 516 7815	E 9.00-14.00
Ida-Võrumaa	Ludmilla Aan	Rakvere 27, Jõhvi		qsm 516 7816	2. ja 4. T 10.00-14.00
Jõgevamaa	Merle Lillik	Ravila 10, Jõgeva	tel 776 0048	qsm 516 7868	E 9.00-15.00; K 9.00-12.00
Järvamaa	Anne Rosenberg	Prääna küla, Paide vald	tel 385 0286	qsm 510 3312	E 9.30-12.00; K 9.30-15.00
Lääne-Võrumaa	Ludmilla Aan	Neffi 2, Rakvere	tel 322 7018	qsm 516 7816	E 9.00-14.00
Läänemaa	Maila Kirs	Posti 30, Haapsalu	tel 473 3007	qsm 509 4675	K 9.00-15.00
Põlvamaa	Evi Prins	Puuri tee 1, Põlva	tel 799 3007	qsm 520 6231	K 10.00-13.00
Pärnumaa	Malle Unt	Haapsalu mnt. 86, Pärnu	tel 443 3120	qsm 516 7878	E 10.00-14.00
Raplamaa	Maila Kirs	Kuusiku tee 6, Rapla	tel 485 5673	qsm 509 4675	E 9.00-15.00
Saaremaa	Aarne Põlluäär	Kohtu 10, Kuressaare	tel 453 1352	qsm 517 4320	E 9.00-15.00
Tartumaa	Merle Lillik	Kreutzwaldi 48A-215, Tartu	tel 738 7739	qsm 516 7868	1. ja 3. T 8.00-15.00
Valgamaa	Evi Prins	Lai 19, Valga	tel 764 1754	qsm 520 6231	2. ja 4. E 10.00-13.00
Viljandimaa	Aini Maalmeister	Vabaduse plats 4, Viljandi	tel 433 3713	qsm 524 0147	T 9.00-14.00
Võrumaa	Evi Prins	Liiva 11, Võru	tel 782 1253	qsm 520 6231	R 10.00-13.00 *

* Muutub vastuvõtuaeg Võrumaa kontoris! Alates 1. novembrist on Võrumaa kontoris vastuvõtt teispäeviti 10.00-13.00